

Список використаної літератури

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>.

2. Сисюк С.В. Необоротні активи бюджетних установ: особливості та проблеми організації їх обліку. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Економіка.* №17, 2004. С.203 – 206

3. Сисюк С. В., Адамик О. В. Облікова політика суб'єктів державного сектору щодо необоротних активів. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова.* 2016. Т.21. Випуск 11 (53). С. 101-106

4. Хорунжак Н.М., Сисюк С.В. Основні засоби та музейні фонди: особливості обліку і контролю в державному секторі. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка.* 2020. Вип.33 С. 134-146

З. Ярошевська

ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ УСТАНОВАМИ ОСВІТИ

Основними завданнями обліку в установах освіти є:

- повне, своєчасне і достовірне відображення процесу виконання кошорису;
- забезпечення раціонального й ефективного використання коштів за цільовим призначенням відповідно до затверджених кошторисів;
- своєчасне запобігання негативним явищам у використанні бюджетних коштів;
- сприяння дотриманню фінансової дисципліни [1].

Виконання цих завдань обліку забезпечує здійснення ефективного виконання своїх функцій установою освіти, а також оперативне та своєчасне керівництво установою.

Вивчаючи систему бухгалтерського обліку та фінансової звітності в закладах освіти, чітко вирізняється її аналітична складова, яку можна назвати важливим елементом в сучасній інфраструктурі ринкової економіки.

Економічний аналіз, насамперед видатків бюджетної установи вимагає забезпечення формування якісної і повної бази інформації, що підвищить обґрунтованість прийняття та дієвість управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності управління закладом, забезпечення фінансової

стійкості.

Економічний аналіз забезпечує вибір необхідної для прийняття управлінських рішень інформації та перехід від фіксації стану господарських операцій та процесів до рівня їх розуміння. Це дозволяє з різномірних даних про окремі економічні явища та факти господарської діяльності скласти цілісну картину господарського процесу, виявити притаманні лише йому в конкретних умовах тенденції, розробити варіанти управлінських рішень та вибрати з поміж них найбільш оптимальний.

На практиці економічний аналіз дозволяє дати характеристику стану мережі бюджетних установ, здійснити перевірку правильності та обґрунтованості планових показників господарської діяльності. Крім того, він також є необхідним для об'єктивної оцінки фактичних результатів діяльності, виявлення відхилень від планів та їх причин. Кінцева мета аналізу – це пошук резервів подальшого покращення діяльності установ. Отже, економічний аналіз є одним із важливих інструментів управління і повинен широко застосовуватись в господарській практиці.

Економічний аналіз діяльності установи – невіддільна частина процесу прийняття управлінських рішень, що фундаментальним чином впливає та відображається на ефективності її функціонування.

Можна зазначити, що ефективність функціонування закладів освіти залежить від раціонального використання трудових ресурсів, роль яких посилюється персоналізованим характером праці. Найважливішим завданням кадрової та організаційної роботи установ освіти є забезпечення високого рівня кваліфікації персоналу, забезпеченості кадрами, підвищення якості обслуговування населення. Тому в умовах постійно зростаючого рівня плинності кваліфікованих кадрів і низької оплати праці, завдання управління вимагають своєчасних і обґрунтованих рішень, здатних змінити ситуацію на краще.

Так, аналіз трудових ресурсів передбачає виявлення рівня забезпеченості закладу працівниками та дає оцінку ефективності їхньої роботи, повноту використання робочого часу і фонду заробітної плати. Основними значеннями проведення аналізу використання трудових ресурсів для забезпечення та підвищення ефективності функціонування установ освіти можна назвати:

- кількісна та якісна характеристика структури працюючих;
- визначення забезпеченості закладу кадрами та оцінка їх використання;
- вияв факторів, що впливають на фактичні показники продуктивності праці, та їх відхилення від планових;
- оцінка виявлених негативних тенденцій;
- виявлення резервів збільшення обсягу надання послуг;

- відпрацювання заходів з використання виявлених резервів.

Контроль та аналіз являють собою найвагомішу управлінську функцію при допомозі якої можливе проведення співставлення планових результатів, встановлених згідно з управлінськими рішеннями і фактичних. Без цієї управлінської функції неможливе ефективне управління та функціонування закладів освіти.

Основна мета контролю, як елемента управління – це забезпечення принципів законності, доцільності та ефективності, оптимальності прийнятих управлінських дій, починаючи з планування, формування, розподілу і закінчуючи використанням фінансових ресурсів.

Внутрішній контроль – інструмент управління, що дає змогу керівництву установи перевірити стан виконання завдань. Метою цього процесу є забезпечення достатньої впевненості керівництва щодо належного рівня економії, ефективності і результативності відповідно до завдань; достовірності фінансової, статистичної і управлінської звітності; дотримання встановлених законодавством та керівництвом норм і правил; належного захисту активів. Отже, внутрішній контроль – це управлінський контроль, який допомагає керівництву в управлінні і виконанні завдань на постійній основі, тому внутрішній контроль не повинен розглядатися як окрема система. Внутрішній контроль повинен надавати змогу викладати управлінське судження та виявляти ініціативу з метою підвищення ефективності і результативності діяльності, а також зниження витрат.

Підсумовуючи, можна зазначити про безумовну необхідність розвитку системи контролю в закладах освіти у напрямку відповідності міжнародним вимогам. З точки зору забезпечення ефективності діяльності закладів освіти, роботу системи внутрішнього контролю необхідно зосередити на таких її пунктах:

- контроль необхідний для здійснення якісного управлінського процесу в установі та полягає у необхідності розробки чітких правил, процедур, способів, прийомів виконання наказів керівництва та звітування за ними;
- оцінка внутрішніх і зовнішніх ризиків. Це дасть розуміння впливу різних заходів на рівень витрат, якість надання послуги та інше. Ними можуть бути суб'єктивні, так і об'єктивні чинники. У результаті такої оцінки можлива розробка рекомендацій з усунення таких ризиків та управління ризиками;
- обмін інформацією. Для забезпечення належної дієвості й оперативного реагування на виявлені негативні факти, інформація, отримана в результаті проведення контролю мусить реєструватися та направлятися керівництву й іншим її користувачам таким чином, щоби можна було оперативно усувати виявлені недоліки. Для цього дієво послужить сучасна

інформаційно-комунікаційна інфраструктура;

– моніторинг. Без оцінки і висвітлення результатів роботи система внутрішнього контролю її діяльність не може бути ефективною. Тому необхідне забезпечення проведення постійного моніторингу виявлених негативних фактів та заходів щодо їх усунення.

Дотримуючись вказаних аспектів та елементів системи внутрішнього контролю в закладах можна досягти як зниження рівня видатків, так і приросту можливостей одержання більшого доходу за спеціальним фондом, а ще значно вищого рівня обслуговування. Лише так можна сподіватися на якісну і ефективну діяльність закладу та надання високоякісних послуг.

Результатами діяльності установ слугують обсяг і якість наданих населенню послуг, що залежить від наявності, стану та використання активів.

Список використаної літератури

1. Бенько І.Д. Методика обліку доходів та видатків в установах освіти. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 31 травня – 1 червня 2018 р.* Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С.10–12.

2. Бенько І.Д., Гуцайлюк Л.О. Роль і місце бюджетного обліку в організації фінансування бюджетних установ та шляхи його модернізації. *Галицький економічний вісник. Науковий журнал.* 2009. № 3. С. 167–170.

3. Бенько І.Д. Методика обліку фінансово-господарської діяльності закладів охорони здоров'я. *Наук.-практ. журнал. Причорноморські економічні студії.* Вип. 27. Ч 2. Одеса. ПНДІЕІ, 2018. С.121–125.

4. Бенько І.Д., Сисюк С.В. Корупція в сфері публічних закупівель: форми прояву та засоби протидії. *Наук.-практ. журнал. Причорноморські економічні студії.* Вип. 38. Ч 2. Одеса. ПНДІЕІ. 2019. С.84–87.

ГРУПА ОПДзм-11

С. Антонишин

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні тенденції розвитку економічних відносин визначають необхідність відображення в обліку об'єктів, що мають інформаційну природу (корпоративна культура, зв'язки з клієнтами тощо). Методика відображення в бухгалтерському обліку активів індустріальної епохи удосконалювалася, тоді